

SNA, KÚ, kr. 255, f. 60929/38 prez., č. 717/38.

<sup>1</sup> Výmer sa pri dokumente nenachádza<sup>2</sup> Pozri dok. č. 116

## 150

*10. december 1938, Modrý Kameň.**Hlásenie žandárskej stanice okresnému úradu o Anne Z., predtým obyvateľke obce Sklabiná, ktorá vypovedala, že skôr než ju vyhostili maďarské okupačné orgány, musela podpísať vyhlásenie o dobrovoľnom vysťahovaní.*

Dňa 4. 12. 1938 dostavila sa na dočasnú četnícku stanicu Anna Z. a udala:

Od roku 1928 som bola gazdinou u farára Michala Webera v Sklabinej, okres Modrý Kameň. V polovici novembra Weber ochorel a musel byť dopravený do nemocnice v Balážskych Ďarmotách (*Balassagyarmat v Maďarsku*).

Dňa 26. 11. 1938 prišiel ku mne na faru starosta obce Jozef Šmatla s členom maďarského národného výboru Júliusom Hendrikom a oznámili mi, že ako cudzia štátna príslušníčka som zo Sklabinej vypovedaná a mám do 48 hodín opustiť Sklabinú. Odoprela som vyhovieť, poukazujúc na to, že farár W. nie je doma a musím dočkať, kým sa vráti.

Neskôr v ten istý deň prišiel ku mne vojak zo Sklabinej a oznámil mi, že sa mám dostaviť na modrokamenské Okresné vojenské veliteľstvo v Želovciach. Hneď som požiadala o pomoc Hendrika a farára Tótha v Želovciach, ktorého o to požiadal aj farár Weber.

Dňa 27. 11. t. r., keď som prišla do Želoviec, už tam bol farár Tóth. Niečo si písal a rozprával sa s maďarským veliteľom. Ten mi potom vyhlásil, že sa môžem zdržiavať v Sklabinej do 10. 12. t. r.

Dňa 28. 11. t. r. prišiel ku mne na faru znova starosta Šmatla s Hendrikom a nariadili mi, že musím hneď odísť. Protestovala som s poukazom na oznámenie vojenského veliteľa. Oni mi na to vraveli, že to je neplatné. Preto som znovu šla do Želoviec na veliteľstvo, ale tam prítomní dvaja dôstojníci mi napísali vyhost'ovací dekrét v tom zmysle, že dobrovoľne odchádzam a môžem si vziať so sebou najnutnejšie veci.

Dňa 30. 11. t. r. som prekročila colnú hranicu v Novej Vsi. Vzala som si len časť bytového zariadenia, bielizeň, potraviny a peniaze.

Okresný četnícky veliteľ:

poručík vo výslužbe, Jungvirt, v. r.

SNA, KÚ, kr. 255, f. 60929/38 prez., č. 2965

## 151

*11. december 1938, Borovce.**Protokol napísaný na žandárskej stanici s Gašparom P., predtým kolonistom v obci Blahová, ktorý vypovedal, že*

*po okupácii územia zavládli pre Nemadarov neznesiteľné pomery sprievádzané hrozbami a nezabezpečením základných občianskych práv novým okupačným režimom.*

### Protokol

Gašpar P. bol upozornený, aby vypovedal pravdu, pretože prípadne môže byť vyzvaný dosvedčiť udané okolnosti, hoci aj pod prisahou.

Gašpar P. udáva:

V roku 1925 mi prideliili v katastri obce Veľký Leg (*Lehnice*) 23 kat. jutár pozemku a bol som zapísaný ako kolonista. Na pozemku som si postavil obytný dom aj hospodárske budovy.

Dňa 9. 11. 1938 prišli do našej kolónie Blahova Dedina (*Blahová*) maďarskí četníci a hovorili nám, že môžeme zotrvať na svojich majetkoch a ďalej pracovať. O niekoľko dní neskôr prišli do kolónie maďarskí dobrovoľníci, ktorých sme museli po domoch živiť, avšak ani oni nás nevyháňali. Potom neskôršie prišli zase četníci a kričali, prečo sa nepoberáme preč, keďže z iných kolónií sa už vysťahujú. Veliteľ maďarských dobrovoľníkov vydal nariadenie, že všetci Česi kolonisti sa musia do 4 hodín vysťahovať a môžu so sebou vziať len to, čo so sebou unesú. Ostatné veci nechajú na mieste.

Keď českí kolonisti odišli, mali sme asi 1 týždeň pokoj, ale potom maďarskí četníci aj nás napádali, aby sme sa tiež vysťahovali. Obyvateľstvo maďarskej národnosti nás prepadávalo, okrádalo a četníci im v tom napomáhali. Preto sme odpredávali, čo sa dalo a čo nám nedovolili vziať. Aj to, čo sme mali povolené si vziať, nám četníci brali. Až na zakročenie správcu Pongráca, nám to museli vrátiť.

Pred odchodom sme museli zaplatiť rôzne dane a ešte nám pripravovali zaplatiť za ďalšie.

Ani maďarskí četníci, ani vojaci sa na mojej osobe, na príslušníkoch mojej rodiny a na príslušníkoch našej kolónie nedopustili násilností. S každým kolonistom hrubo jednali, nadávali im a obyvateľstvo v takomto chovaní ich podporovalo.

Z kolónie som odišiel preto, lebo som bol vyhánaný a úrady mi neposkytli žiadnu ochranu. Odviezol som si len tie najnutnejšie veci.

Viac nemám čo udať.

Po prečítaní skončené a podpísané.

Zapisovateľ:  
strážmajster Šoukal, v. r.

Vypočúvaný:  
Gašpar P., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

*11. december 1938, Veľké Teriakovce.*

*Zápisnica napísaná na dočasnej žandárskej stanici s Michalom S. a Jánom T., roľníkmi, predtým obyvateľmi Uzovskej Panice, ktorí vypovedali, že v atmosfére násillia a fyzického bitia boli vyhnaní z okupovaného územia.*